

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету захисту прав адвокатів та
гарантій адвокатської діяльності НААУ

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ
АДВОКАТІВ ТА ГАРАНТІЙ
АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

**ЗАХИСТ ПРАВ
АДВОКАТІВ — РУХ,
ЩО ОБ'ЄДНУЄ!**

Телефон гарячої лінії:
+38 (067) 692-44-43

за 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до рішення Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року №74.

Основною метою діяльності Комітету є захист професійних та інших прав адвокатів, сприяння забезпеченню гарантій адвокатської діяльності і необхідних умов для ефективного та якісного виконання адвокатами своїх професійних обов'язків.

Для оперативного вжиття заходів реагування щодо порушення прав адвокатів у Комітеті діє цілодобова гаряча лінія за тел. +38 (067) 692-44-43.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2024

До складу Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності входять:

голова Комітету:

Солодко Євген Вікторович

заступники голови Комітету:

Дзюбенко Сергій Анатолійович

Колесников Ігор Валерійович

Левадний Олександр Олександрович

Сердюк Віталій Анатолійович

Ємельянов Володимир Романович

секретар Комітету:

Литвин Анна Олександрівна

персональний склад регіональних представників Комітету:

Рада адвокатів Дніпропетровської області:

Зеленяк Єгор Сергійович

Петріга Сергій Анатолійович

Рада адвокатів Запорізької області:

Желтобрюхов Володимир Володимирович

Рада адвокатів Київської області:

Сіваков Леонід Миколайович

Рада адвокатів Хмельницької області:

Барилюк Оксана Антонівна

Рада адвокатів Черкаської області:

Тимчук Олександр Вікторович

персональний склад Ради Комітету:

Бойко Артем Миколайович

Гарник Олег Андрійович

Герасименко Євген Станіславович

Гудзера Тарас Сергійович

Захаров Артем Вячеславович

Калашник Олена Миколаївна

Кульшенко Руслан Анатолійович

Кушнір Богдан Сергійович

Наум Віталій Миколайович

Орлов Ігор Федорович

Панченко Ольга Вікторівна

Пеліхос Євген Миколайович

Піліпенко Дмитро Олександрович

Протас Олександр Миколайович

Романенко Ярослав Михайлович

Сорокін Дмитро Дмитрович

Сєднів Юрій Володимирович

Чередниченко Денис Олександрович

Юрченко Олег Анатолійович

Юрченко Юрій Борисович

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

персональний склад членів Комітету:

Аліфанов Павло Валерійович
Бабіков Олександр Петрович
Бабіч Олег Ігорович
Богатир Володимир Вікторович
Бойко Галина Євгеніївна
Боряк Галина Юріївна
Ваштарев Сергій Миколайович
Вовнюк Віктор Іванович
Вознюк Андрій Сергійович
Волошин Артур Миколайович
Герасименко Марк Валерійович
Голубничий Олег Ігорович
Гончаров Михайло Сергійович
Горошинський Олександр Олександрович
Зьома В'ячеслав Олександрович
Зінов'єв Нікіта Едуардович
Іванченко Євгеній Олександрович
Ісламов Володимир Олегович
Калініченко Олексій Михайлович
Козакевич Олександр Сергійович
Косяк Олег Володимирович
Красник Вадим Володимирович
Леус Ганна Олексіївна
Лисов Денис Олексійович
Логвинський Олексій Леонідович
Ломанов Денис Олександрович
Марченко Поліна Вікторівна
Мазур Максим Васильович
Мірошников Євген Михайлович
Наум Сергій Миколайович
Нахалов Андрій Федорович
Ніколаєнко Юрій Андрійович
Овчінніков Антон Анатолійович
Паршин Артем Ігорович

Перепелиця Олександр Володимирович
Плаван Олександр Олександрович
Романов Олександр Олексійович
Савченко Павло Дмитрович
Семерак Ігор Олександрович
Сергієнко Олександр Петрович
Солдаткін Олександр Сергійович
Соронович Андрій Андрійович
Стригун Максим Андрійович
Терещук Сергій Сергійович
Трекке Артем Сергійович
Федоренко Ігор Люсикович
Христова Марія Миколаївна
Черевко Артем Сергійович
Черних Олександр Сергійович
Чернушич Спартак Миколайович
Чорний Сергій Сергійович
Шалухіна Вікторія Вікторівна
Шишка Юлія Олександрівна

Робота Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ (галі – Комітет) у 2024 році була зосереджена на таких основних напрямках, як:

- розгляд звернень про порушення професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності;
- оперативне реагування на порушення професійних прав і проведення у володіннях адвокатів слідчих (розшукових) дій;
- проведення засідань Комітету;
- здійснення профілактичної роботи, яка направлена на попередження порушень прав та інтересів адвокатів, а також порушення гарантій адвокатської діяльності.

Надалі пропонуємо ознайомитися більш детально із вказаними напрямками діяльності.

3. РОЗГЛЯД ЗВЕРНЕНЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ І ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У 2024 році до Комітету надійшло **86 звернень** про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності.

Щодо вищезазначених звернень Комітет направив **86 відповідей**.

У межах розгляду скарг адвокатів Комітет **надіслав 105 листів, з яких 16 адресовані ТЦК та СП** з вимогами припинити порушення прав адвокатів, а щодо порушників провести службові розслідування та притягти до дисциплінарної відповідальності.

4. ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАНЬ КОМІТЕТУ

5 січня відбулося засідання Ради Комітету у змішаному форматі. На порядок денний було висунуто такі питання:

- 1) звернення адвоката до Комітету та планування форуму;
- 2) звернення Комітету до військового керівництва держави щодо тиску на адвокатів шляхом “силової мобілізації”.

12 лютого відбулося засідання Комітету в офлайн-режимі у великій переговорній НААУ. На порядок денний було винесено організацію діяльності оперативних груп чергових та їх розподіл надалі. Голова Комітету Євгеній Солодко заслухав пропозиції учасників засідання та прийняв рішення збільшити особовий склад Комітету.

1 березня відбулося засідання Комітету в офлайн-режимі у приміщенні НААУ. Так, учасники заходу колективно розглядали заяви адвокатів про вступ до Комітету та заслуховували кожного кандидата. У результаті чого Комітет схвалив таких кандидатів: Олега Бабіча; Андрія Вознюка; Артура Волошина; Олега Голубничого; Олександра Козакевича; Дениса Лисова; Максима Стригуна; Олександра Плавана; Павла Савченка; Олександра Солдаткіна; Сергія Чорного. У зв'язку із цим Комітет бажає новим членам успіхів у роботі та впевнено стояти на захисті професійних гарантій адвокатури.

21 березня відбулося чергове засідання Комітету у змішаному форматі. Представники Комітету розглянули звернення адвокатів щодо порушення професійних гарантій. Зокрема, було запрошено та заслухано окремих заявників. У результаті проведеного розгляду звернень Комітет прийняв рішення направити звернення до органів прокуратури та Національної поліції України.

4. ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАнь КОМІТЕТУ

7 червня було проведено засідання Комітету у змішаному форматі. Додатково на засідання було запрошено потерпілого адвоката, скаргу якого розглядає Комітет. Так, учасники заслухали потерпілого адвоката, на якого було здійснено напад представниками воєнізованого формування, та обговорили можливий порядок дій з метою його захисту. Також було прийнято рішення за результатами розгляду скарг, що було попередньо отримано.

Окрім цього, голова Комітету підняв на обговорення питання щодо можливих законодавчих змін з метою посилення професійних гарантій адвоката під час здійснення відносно останнього слідчих або процесуальних дій представниками правоохоронних органів.

29 серпня відбулося засідання Комітету в офлайн-режимі у приміщенні НААУ. Члени Комітету розглянули звернення адвокатів про порушення професійних гарантій адвокатської діяльності та прийняли відповідні рішення.

26 вересня відбулося засідання Комітету в офлайн-режимі у приміщенні НААУ. Члени Комітету розглянули звернення адвокатів про порушення професійних гарантій адвокатської діяльності та прийняли відповідні рішення.

31 жовтня відбулося засідання Комітету в офлайн-режимі у приміщенні НААУ. Члени Комітету розглянули звернення адвокатів про порушення професійних гарантій адвокатської діяльності та прийняли відповідні рішення.

5 листопада відбулося планове засідання Комітету у приміщенні НААУ в змішаному форматі. Так, члени Комітету колективно розглянули шість звернень адвокатів щодо порушення професійних прав та гарантій. Додатково було безпосередньо заслухано адвокатів, які зверталися до Комітету, та надано їм відповідну правову оцінку.

Окрім цього, представники Комітету обговорили наявні ініціативи щодо посилення забезпечення гарантій адвокатської діяльності під час воєнного стану.

29 листопада відбулося планове засідання Комітету у приміщенні НААУ. Представники Комітету заслухали заявників і розглянули звернення адвокатів. Окрім цього, було ініційовано напрацювання чотирьох проектів Законів України:

- 1) про забезпечення адвокатської таємниці і слідчих суддів;
- 2) про заборону ототожнення адвокатів з клієнтами;
- 3) про право адвокатів на володіння вогнепальною зброєю;
- 4) про посилення відповідальності за порушення професійних гарантій адвокатів.

З огляду на це Комітет ініціював проведення спільного заходу з народними депутатами України.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Прокурор вручив адвокату повідомлення про підозру у вчиненні злочину в рамках провадження, де вона була захисником підозрюваних. За дорученням Комітету ВР з питань правоохоронної діяльності цього випадку мають дати належну оцінку в ОГП та Нацполіції.

22 січня з відповідним зверненням щодо факту ототожнення адвоката з клієнтом до профільного комітету звернулася Голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова.

У НААУ нагадали про [Основні положення ООН про роль адвокатів](#), прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам. У документі визначено, що держава має забезпечити адвокатам можливість здійснювати їхні професійні обов'язки без залякування і перешкод і виключити будь-яку можливість піддавати покаранню або погрожувати його застосуванням щодо адвоката за дії, здійснювані відповідно до визнаних професійних обов'язків, стандартів та етичних норм.

Пряму заборону ототожнення адвоката з клієнтом також містить п. 16 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». І згідно з рішенням Ради адвокатів України від 05.08.2020 №49 «Про недопущення ототожнення адвокатів з клієнтами та втручання в професійні права адвокатів» ця законодавча заборона спрямована перш за все на безперешкодне надання професійної правничої допомоги та забезпечення її високого рівня й ефективності надання, що зі свого боку є однією з гарантій права кожного на справедливий суд.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/qqunl>

Протягом 2023 року до Єдиного реєстру досудових розслідувань було внесено відомості щодо 167 злочинів, вчинених проти адвокатів. У цей же період лише п'ять проваджень були розглянуті в суді. При цьому постановленням вироку завершилася лише одна справа. Решта були закриті.

Такі статистичні дані на прохання Комітету були надані Офісом Генпрокурора та Державною судовою адміністрацією.

Ідеться про такі злочини проти захисника чи представника особи, як:

- втручання у діяльність (ст. 397 КК);
- погроза або насильство (ст. 398 КК);
- умисне знищення або пошкодження майна (ст. 399 КК);
- посягання на життя у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правничої допомоги (ст. 400 КК).

«Ми знаємо, як буває тяжко внести відомості до ЄРДР. Правоохоронці намагаються за будь-яку ціну не робити цього, аби не псувати собі статистику. Тим більше, коли йдеться про злочини їхніх колег проти нас, як процесуальних опонентів у кримінальних справах. Тож ті правопорушення проти адвокатів, що були все ж зареєстровані, напевно, мали переконливі докази. Але співвідношення між кількістю зареєстрованих проваджень і нульовими показниками вручення підозр і переданих до суду матеріалів вражає, – говорить голова Комітету Євгеній Солодко. – Фактично це доказ тому, що держава в особі правоохоронних органів саботує розгляд злочинів, що вчиняються проти адвокатів. Ми вбачаємо, що адвокати є небажаними для держави учасниками системи правосуддя, особливо у кримінальній юстиції, і приведена статистика це яскраво ілюструє».

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/stdtc>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвоката, який виконував свої обов'язки під час надання безоплатної правничої допомоги в рамках кримінального провадження, затримали та силоміць доправили до територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Про факт порушення Конституції та гарантій адвокатської діяльності, передбачених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», [повідомили у Раді адвокатів Одеської області](#).

У Раді адвокатів Одеської області оцінили такі дії як грубе порушення гарантій адвокатської діяльності. Ідеться про відповідні пп. 1, 6 ч. 1 ст. 23 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності. Життя, здоров'я, честь і гідність адвоката та членів його сім'ї, їх майно перебуває під охороною держави, а посягання на них тягнуть відповідальність, передбачену законом;

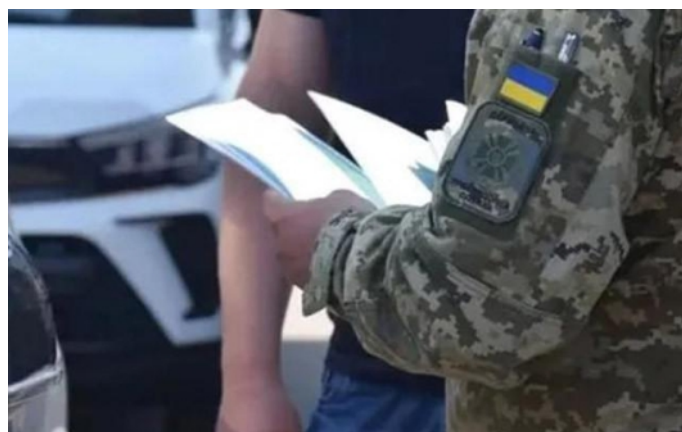
«Вказані дії свідчать про перешкоджання адвокатській діяльності у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності, що, як наслідок, обмежує конституційне право людини на захист та позбавляє адвоката можливості належним чином здійснювати свої професійні обов'язки», – ідеться у заяві органу адвокатського самоврядування. Повідомляється, що за зверненням адвоката до Ради адвокатів Одеської області будуть ужиті заходи реагування на порушення прав та гарантій реалізації адвокатської діяльності.

Нагадаємо, інциденти, пов'язані з порушенням ТЦК гарантій адвокатської діяльності, вже траплялися, у тому числі на Одещині.

Так, у минулому році адвокат, яка надавала професійну правничу допомогу, прибула до ТЦК та СП в Одесі, де клієнт проходив повторну військово-лікарську комісію. Однак працівники центру фізично не допустили адвоката до клієнта.

Тоді Комітет із захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ направив звернення до Міністерства оборони України. Зрештою Одеський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки [поставив](#) перед начальниками районних ТЦК вимогу виключити у службовій діяльності випадки порушення професійних прав адвокатів.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/tquzu>.

У Національній асоціації адвокатів України підготують методичні рекомендації щодо алгоритму дій адвокатів у разі посягання на їхні професійні права з боку представників державних органів, зокрема ТЦК, під час надання правничої допомоги клієнтам. До роботи долучать ради адвокатів регіонів.

Голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова підписала розпорядження про утворення з числа членів Ради адвокатів України робочої групи, яка опрацює наявні матеріали, проаналізує законодавство та розробить відповідний алгоритм.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Також очільниця НААУ звернулася до голів рад адвокатів регіонів з проханням опрацювати це питання на засіданнях рад та надати відповідні пропозиції.

Нагадаємо, останнім часом набувають поширення випадки затримання співробітниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки адвокатів, які виконують свої професійні обов'язки в рамках захисту клієнтів та надання їм професійної правничої допомоги. Одне з останніх порушень було [вчинено](#) 3 травня в Одеській області, коли адвоката, що брав участь у слідчій дії, після погроз із боку представника правоохоронного органу затримали та силоміць доставили до ТЦК. Адвокати інформують і про інші випадки цинічного та грубого втручання в їхню професійну діяльність безпосередньо під час надання правничої допомоги клієнтам. НААУ відомо про такі випадки на Харківщині, Миколаївщині, Закарпатті, Чернігівщині, Чернівецьчині та Одещині. У зв'язку із цим було підготовлено та направлено суб'єктам законодавчої ініціативи проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за перешкоджання праву особи на захист».

Передбачається, що методичні рекомендації для адвокатів включатимуть поради щодо належної фіксації технічними засобами відеозапису фактів порушень гарантій адвокатської діяльності та алгоритм дій адвокатів надалі, зокрема, повідомлення на гарячі лінії, підготовки заяв до правоохоронних органів, а також заходи контролю з боку органів адвокатського самоврядування.

Порушення прав адвокатів під час здійснення ними адвокатської діяльності неможливо виправдати воєнним станом. Конституція надає кожному право на професійну правничу допомогу і визнає незалежність інституту адвокатури.

Тож порушення державними органами, зокрема ТЦК, прав адвокатів не лише свідчить про тиск і втручання в професійну діяльність, але й унеможлиблює належний захист прав та свобод людини і громадянина.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/tqvbz>

Для врегулювання ситуації та взаємодії територіальних центрів комплектування і соціальної підтримки та адвокатів, які виконують свої професійні обов'язки в рамках захисту клієнтів і надання їм професійної правничої допомоги, Національна асоціація адвокатів України запропонувала організувати спільну зустріч із представниками Президента, Головнокомандувача Збройних Сил, командувача Сухопутних військ.

З відповідними листами голова НААУ, РАУ Лідія Ізовітова звернулася до Президента, Головнокомандувача ЗСУ та командувача Сухопутних військ на виконання рішення РАУ від 08.06.2024 №38.

Виконуючи своє конституційне призначення в демократичному правовому суспільстві, адвокатура в умовах воєнного стану продовжує здійснювати захист законних прав громадян України, у тому числі і під час мобілізації.

Водночас існує практика усунення посадовими особами ТЦК адвокатів від участі в наданні правничої допомоги мобілізованим громадянам. І це призводить до порушення права людини на захист і правничу допомогу, передбаченого Конституцією України.

Наводячи конкретні випадки порушення прав адвокатів, РАУ відзначає, що вони є неприпустимими у демократичній і правовій державі.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Також це перешкоджає ефективному та належному здійсненню професійних обов'язків адвокатів щодо надання правничої допомоги населенню країни, у тому числі військовослужбовцям та військовозобов'язаним громадянам. А систематичність порушення прав адвокатів неможливо виправдовувати воєнним станом.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/ogupss>

Спеціальне місце для проведення зустрічей між адвокатами та військовозобов'язаними з'явиться у Волинському обласному територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

Таке рішення військово командування прийняло після наради з представниками Національної асоціації адвокатів України, повідомив Волинський ТЦК у листі від 19.09.2024 №1104. Там вважають, що така практика має позитивний досвід реалізації.

Нагадаємо, нещодавно у цьому ТЦК заявляли, що адвокати не повинні втручатися у процеси мобілізації та проходження військово-лікарської комісії. Цю заяву прокоментували в Уповноваженого ВР з прав людини та у НААУ. Крім цього, НААУ підготувала і направила звернення до Міністра оборони України та Командувача Сухопутних військ ЗСУ стосовно захисту прав адвокатів.

У відповідь Волинський ТЦК заявив, що не ставив собі за мету жодним чином обмежувати права адвокатів або позбавляти громадян конституційного права на правовий захист.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/dptper>

Останнім часом почастішали звернення до Національної асоціації адвокатів України про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності. У тому числі з боку службовців територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. Деякі із фактів містять ознаки складу злочину.

Про це під час робочої наради голова Комітету Євген Солодко розповів голові НААУ, РАУ Лідії Ізовітовій.

Чи не в усіх регіонах країни фіксуються факти, коли адвокатів під надуманими приводами не допускають до клієнта, змушують відмовитися від захисту або надання правничої допомоги, застосовують для цього погрози та насильство.

При цьому сама діяльність адвоката з надання професійної правничої допомоги, яка гарантована Конституцією України, сприймається і подається як сприяння злочинній діяльності та перешкоджання нормальній роботі державних органів.

Найбільш масштабних форм порушення набули у мобілізаційних процедурах, коли за вказівками командування адвокатів не допускають у приміщення ТЦК із клієнтами - військовозобов'язаними, яким надається правничої допомога.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зокрема, службовці посилаються на Закон «Про правовий режим воєнного стану», стаття 8 якого надає військовому командуванню разом із військовими адміністраціями запроваджувати та здійснювати в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, заходи правового режиму воєнного стану, серед яких – право обмежувати свободу пересування громадян.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/lzbibg>

Україна повинна буде виплатити адвокату Олександрю Сергієнку 15 000 євро компенсації за порушення прав з боку детективів НАБУ під час проведення розслідування у справі екснардепа Олександра Онищенка, адвокатом якого є Сергієнко.

Про це повідомляється на сайті ЄСПЛ, який ухвалив рішення на користь Сергієнка.

Європейський суд з прав людини визнав численні помилки та порушення прав адвокатів з боку Національного антикорупційного бюро України на етапі досудового розслідування.

Зокрема, ЄСПЛ дійшов висновку, що Сергієнко зазнав жорстокого поводження, яке було класифіковано як нелюдське та таке, що принижує гідність. Крім того, суд встановив, що розслідування за фактом жорстокого поводження із заявником не відповідало вимогам незалежності. Розслідування велося тим самим органом, який був безпосередньо залучений в інцидент, – НАБУ, що порушує принцип незалежності розслідування.

Нагадаємо, Олександр Сергієнко є обвинуваченим у газовій справі, пов'язаній з операціями з газом державної компанії "Укргазвидобування", за якою проходить і Онищенко. Справу вело НАБУ.

Сергієнко заявив, що під час його затримання співробітниками НАБУ він зазнав травм – забоїв грудей, рук і носа, що було зафіксовано під час його прибуття до слідчого ізолятора. Наступного дня суд постановив провести розслідування за фактом цих травм. Сергієнко також подав скаргу до прокуратури міста Києва.

Унаслідок цих скарг і за вказівкою прокуратури НАБУ розпочало розслідування, однак у березні 2017 року його було припинено на підставі відсутності складу злочину.

Сергієнко спробував оскаржити це рішення, але суд відхилив його скаргу через порушення строку подання апеляції.

ЄСПЛ, розглянувши справу, встановив, що права Сергієнка було порушено, і зобов'язав Україну виплатити йому компенсацію в розмірі 15 000 євро. Як вважають адвокати Онищенка, це рішення може серйозно вдарити по всій "газовій справі", яку ведуть проти екснардепа. З огляду на те, що рішенням ЄСПЛ встановлено грубі порушення детективів на етапі досудового розслідування, а також численні зловживання і порушення прав як фігурантів, так і адвокатів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/mmauht>

**ПОРУШУЄ НАБУ -
ПЛАТИТЬ БЮДЖЕТ**

**Україна повинна буде
виплатити адвокату
15.000 € компенсації**

НАБУ

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Коли "в роботі" ТЦК, то в нанесенні тілесних ушкоджень НЕ ВБАЧАЄТЬСЯ будь-яких порушень...

Якщо тезисно і по суті.

1. До Комітету звернувся адвокат Ф., якого побили в ТЦК. За цим фактом поліція розпочала досудове розслідування (усі документи в наявності).

2. Комітет направив лист у ТЦК з метою проведення роз'яснювальних робіт серед особового складу та проведення службового розслідування.

3. ТЦК провів розслідування та встановив, що в побитті адвоката, завданні йому легких тілесних ушкоджень, пошкодженні його власності НЕ ВБАЧАЄТЬСЯ будь-яких порушень.

Чи треба розуміти так, що якби адвокат або пересічний громадянин наніс тілесні ушкодження співробітнику ТЦК, то під час внутрішньої перевірки вони теж не знайшли б порушень?!

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/drctej>

Під час проведення службового розслідування стосовно порушення працівниками поліції професійних прав та гарантій адвокатської діяльності було встановлено неналежне виконання правоохоронцями службових обов'язків. Порушників покарали в дисциплінарному порядку.

Про це Національну асоціацію адвокатів України повідомило Львівське районне управління поліції №2 ГУНП у Львівській області.

Раніше до Комітету НААУ звернувся адвокат В., який повідомив, що під час надання правничої допомоги директору підприємства, якого викликали до відділу поліції «для дачі письмового пояснення», він підготував та подав адвокатський запит. Зокрема, адвокат просив уточнити правові підстави виклику клієнта та правовий статус останнього в рамках кримінального провадження. Відповідь була надана з порушенням строків та не в повному обсязі.

У Комітеті НААУ побачили порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності, зокрема, ототожнення адвоката з клієнтом, та направили звернення з відповідним обґрунтуванням до Міністерства внутрішніх справ для вжиття заходів реагування.

У Львівському районному управлінні поліції провели службове розслідування, за наслідками якого було встановлено, що «факти, які стали підставою для його призначення, частково знайшли своє підтвердження та стали можливими внаслідок неналежного виконання службових обов'язків з боку окремих працівників відділу поліції №1 Львівського РУП №2 ГУНП у Львівській області».

Як наслідок, до працівників, які допустили порушення службової дисципліни, було застосовано дисциплінарне стягнення, визначене п. 1 ч. 3 ст. 13 Дисциплінарного статуту Національної поліції України – зауваження.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/isddjj>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За фактом втручання в діяльність представника особи Хмельницьке районне управління ГУНП Хмельницької області відкрило кримінальне провадження проти чоловіка, який погрожував адвокатці своїї колишньої дружини.

Адвокатка Н., що приїхала з Києва до Хмельницького на судове засідання у сімейному спорі, дізналася про відкладення розгляду справи через хворобу процесуального опонента.

Але коли поїхала до свого готелю, аби зібрати речі та повертатися додому, то побачила його перед входом у компанії з двома іншими чоловіками. Вони почали погрожувати розправою, викрикувати образливі слова та нецензурно лаятися, аби юристка припинила спілкування з клієнткою. Свідком цього інциденту стала малолітня дочка адвокатки, яка перебувала разом з нею. Тож дитина також зазнала психологічної травми від агресивної поведінки чоловіків. Крім цього, пізніше на автомобілі адвокатки порізали колеса.

Н. подала заяву про злочин і звернулася до Комітету НААУ.

З урахуванням наявної інформації в НААУ констатували факт перешкоджання адвокатській діяльності, а також підготували та подали до Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області заяву з вимогою взяти на контроль здійснення досудового розслідування кримінального провадження за фактом втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст. 397 КК) та за фактом погрози щодо захисника чи представника особи (ст. 398 КК) задля притягнення до відповідальності винних осіб та поновлення порушених професійних прав Н.

У Нацполіції перевірили факти та внесли відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Також правоохоронці повідомили, що в рамках кримінального провадження відділом дізнання було надано письмові вказівки в порядку ст. 39-1 КПК та розпочали проведення слідчих (розшукових) дій для встановлення обставин учинення кримінального правопорушення.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/jpbodi>

17 грудня НААУ за ініціативою Комітету організувала і провела **Всеукраїнську нараду щодо вдосконалення механізмів професійних прав та гарантій адвокатської діяльності.**

Одним із нагальних питань, за словами голови Комітету НААУ Євгенія Солодка, залишається проблема бронювання адвокатів. Її обговоренню учасники заходу приділили особливу увагу.

«Ми не силовики, не працівники критичної інфраструктури, але ми забезпечуємо реалізацію конституційного права на захист», – пояснив позицію НААУ Є. Солодко. За його словами, непоодинокими є випадки, коли адвокатів посеред складних кримінальних процесів відправляють служити до ЗСУ. «Це наш обов'язок і проти його виконання ніхто не заперечує. Але від такого підходу державі не дуже корисно, тому що процеси розпочинаються з самого початку... Багато епізодів, багатотомні справи, особливо, якщо це стосується економічних злочинів, і знову ж суди повинні працювати спочатку, – зауважив голова Комітету. – Тому це питання треба впорядкувати на законодавчому рівні».

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Голова підкомітету з питань діяльності органів правопорядку Комітету Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності Сергій Алексєєв підтвердив, що адвокати на сьогодні – це єдина сторона судового процесу, яка не є заброньована. «Сторона обвинувачення заброньована, суди заброньовані, а адвокати – на жаль. Це питання не врегульоване», – відзначив він.

Голова підкомітету з питань кримінального процесуального законодавства та оперативно-розшукової діяльності Комітету ВР з питань правоохоронної діяльності Юлія Яцик звернула увагу на те, що під час розгляду законопроекту про посилення мобілізаційних заходів кілька депутатів подали поправки про надання адвокатам відстрочки від мобілізації. Однак вони не отримали підтримки в залі. «І ми розуміємо чому, – сказала вона. – Тому що тоді була дуже активна позиція Генштабу, Міністра оборони, щоб мінімізувати всі відстрочки від мобілізації і звести їх до нуля».

Нардеп розповіла про десятки звернень з боку адвокатів, які скаржилися на дії працівників ТЦК, які за дзвінком слідчого або прокурора приходили під час слідчих дій і вручали адвокатам повістки.

Ю. Яцик зауважила, що у ВРУ буде створено міжфракційне об'єднання із захисту прав військовослужбовців, в рамках якого буде супроводжуватися і проблематика адвокатів.

«А для цього нам потрібні факти, нам потрібна статистика, нам потрібні конкретні звернення, щоб ми могли обґрунтувати свій законопроект», – резюмувала вона.

Народний депутат Євген Петруняк також підтвердив, що вони подавали правки до законопроекту про внесення змін до Закону «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», але правки не знайшли підтримки. «Сьогодні моєю командою розроблено законопроект, до підписання якого я буду просити долучитися всю адвокатську спільноту, яка представлена у Верховній Раді, а також інших народних депутатів. Цей законопроект передбачатиме відстрочку для адвокатів. І тут я буду застосовувати підхід, що адвокати, які будуть мати право на відстрочку, вони мають відповідати певним критеріям, – анонсував ініціативу він. – Це, як мінімум, на сьогоднішній день 10 років стажу, відсутність дисциплінарних проступків, відсутність притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності, відсутність заборгованості по сплаті адвокатських внесків. Це такі базові скажемо критерії, яким повинен відповідати адвокат для того, щоб мати відстрочку від призову».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vpnlaz>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

«На захисті прав людини» – крок до спільного майбутнього!

На запрошення Микити Козиренка, Представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у місті Київ та Київській області, члени Комітету Максим Стригун та Олексій Калініченко взяли участь у симпозіумі «На захисті прав людини».

Цей захід є важливою платформою для обговорення актуальних питань захисту прав людини, обміну досвідом та спільного пошуку рішень у непростих сучасних реаліях.

Права людини – це основа справедливого та рівноправного суспільства. Вони належать кожному з нас, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного чи соціального походження, або будь-яких інших ознак.

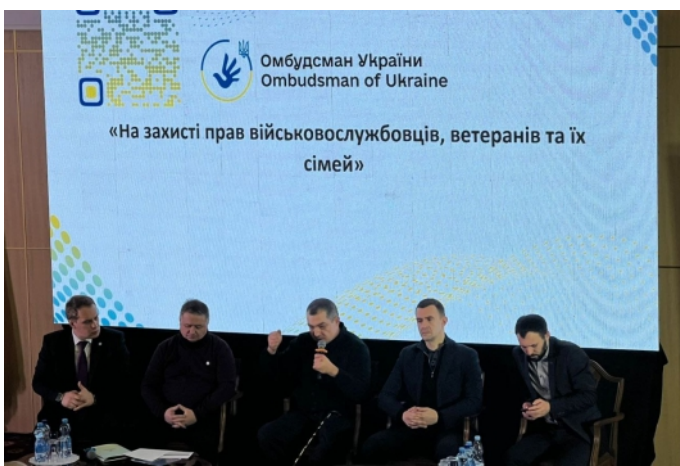
Захист прав людини – це не лише професійний обов'язок адвокатів, а й наша спільна місія. Кожен з нас має змогу долучитися до створення світу, де повага до гідності та свободи кожної людини є пріоритетом.

Дякуємо організаторам та всім учасникам симпозіуму за важливу ініціативу, адже саме через діалог і співпрацю ми зміцнюємо правові основи нашої держави.

Разом ми зможемо побудувати майбутнє, в якому права кожного захищені, а голос кожного почутий!

Захист прав адвокатів – рух, що об'єднує!

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/fvbbtv>

6. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

Попри відсутність дозволу суду на вилучення ноутбука і смартфона адвоката, слідчий під час обшуку все ж зробив це. Навіть коли слідчий суддя потім не дозволив арештовувати ці гаджети, їх відмовилися повертати власнику. У ситуацію втрутилася Національна асоціація адвокатів України.

15 березня у квартирі столичного адвоката проводився обшук. Його підставою була ухвала слідчого судді, який частково задовольнив клопотання прокурора. Зокрема, суддя дозволив вилучати певні речі, що мали відношення до розслідуваної справи, але відмовив у частині вилучення техніки.

І все ж слідчий вийшов за межі дозволу і попри заперечення самого адвоката та члена Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ **Юрія Юрченка** також вилучив мобільний телефон та ноутбук, які містили адвокатські досьє та інші відомості, що становлять адвокатську таємницю.

У Комітеті відзначили, що майно, яке було вилучене під час обшуку, не є речами та документами, які містять відомості про обставини вчинення злочину, не є знаряддям вчинення вказаного злочину, не має значення для встановлення істини у цьому кримінальному провадженні та не було зазначене в ухвалі слідчого судді. Також звернули увагу, що вилучення документів та електронних носіїв, які містять адвокатську таємницю, за годину до призначеного часу проведення судового засідання у цивільній справі, в якій адвокат брав участь, свідчило про намагання чинити на нього тиск.

На прохання адвоката Комітет підготував і направив до прокуратури та Нацполіції листи з вимогами вжиття заходів щодо усунення порушень професійних прав і гарантій адвокатської діяльності.

У відповідь прокуратура повідомила, що суд апеляційної інстанції, який переглядав рішення про відмову в арешті, також став на бік адвоката і зараз вживаються заходи щодо повернення вилученого майна законному власнику.

Навіть якщо адвокат не є фігурантом кримінальної справи, але обшук проводиться у його помешканні, на цій слідчій дії мають бути присутні представники адвокатського самоврядування. У такий спосіб забезпечується дотримання гарантій адвокатської діяльності.

Наприкінці червня слідчі Нацполіції на підставі ухвали суду провели обшук у квартирі адвоката. Про цю слідчу дію заздалегідь був повідомлений Комітет НААУ.

У день проведення заходу з'ясувалося, що слідство цікавили речі, предмети та документи дружини адвоката, яка здійснює нотаріальну діяльність.

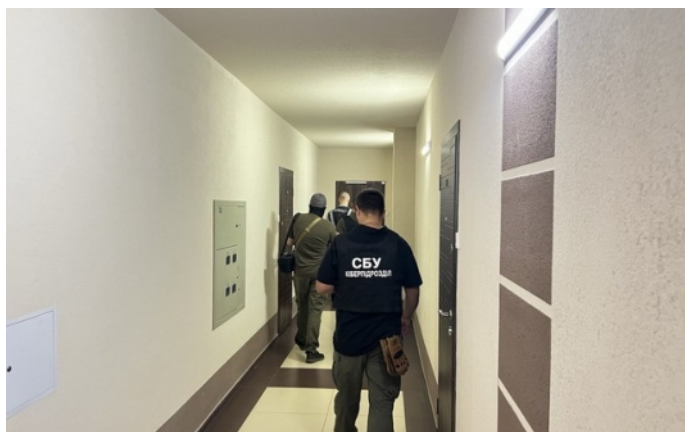
6. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

Тож присутній на обшукі представник Комітету **Олександр Левадний** прослідкував, аби адвокатські досьє, а також інші предмети, речі та документи, що можуть містити адвокатську таємницю, не оглядалися та не вилучалися.

У зв'язку із цим О. Левадний нагадав, що Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» містить певні механізми захисту професійних прав та гарантій адвокатської діяльності.

«Навіть у випадках, коли кримінальне провадження не стосується адвоката, але обшук чи огляд мають проводитися у місцях, де потенційно може зберігатися адвокатська таємниця, повинні бути присутні представники адвокатського самоврядування, аби права та гарантії професійної діяльності були дотримані за будь-яких умов», – зауважив О. Левадний.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/ybwqpf>

Слідчий суддя, хоча і звернув увагу на гарантії адвокатської діяльності та можливість розкриття адвокатської таємниці, все одно надав дозвіл слідчому ознайомитися з документами адвоката. При цьому конкретних обставин причетності останнього до злочину ухвала не містила.

На порушення, допущені під час проведення обшуку у житлі адвоката, якому правоохоронні органи закидають пропозицію надання неправомірної вигоди детективам НАБУ та прокурорам САП, звернув увагу член Комітету НААУ з питань захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності Максим Стригун, який брав участь у слідчій дії.

Ухвала Вищого антикорупційного суду, яка була підставою для проведення обшуку в адвоката, надавала дозвіл відшукати та вилучити:

- листування з особами, що містить інформацію щодо обставин висловлення пропозиції надання неправомірної вигоди;
- кошти, які передавалися чи мали передаватися;
- мобільні телефони та SIM-карти, що перебувають у користуванні адвоката, комп'ютерну техніку, носії інформації (у тому числі паперові), які містять дані щодо обставин злочину.

Прикметно, що суддя у мотивувальній частині рішення звертав увагу на гарантії адвокатської діяльності та можливість розкриття адвокатської таємниці, втім усе одно надав дозвіл слідчому ознайомитися з такими документами.

За результатами слідчої дії ці та інші порушення гарантій адвокатської діяльності були зафіксовані у протоколі обшуку.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/wocvlc>

6. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

24 жовтня Комітет отримав повідомлення від СУ ГУНП в м. Києві про проведення слідчих дій в адвоката.

За результатами повідомлення від Комітету виїхали на місце події **Павло Савченко та Олександр Левадний**.

Одразу після прибуття Комітету було встановлено, що поліцією в супроводі військової контррозвідки СБУ було затримано працівника одного з районних ТЦК м. Києва за підозрою в отриманні неправомірної вигоди

Як виявилось, затриманий має статус адвоката, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, яке було отримано в 2016 році.

Незважаючи на те, що затриманий наразі не здійснює адвокатську діяльність, Комітет виконує вимоги ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме здійснює захист адвокатської таємниці, якою володіє особа адвокат.

Після фактичного затримання вказаної особи працівники поліції разом зі співробітниками СБУ провели особистий обшук підозрюваного, обшук авто, помешкання та робочого місця в приміщенні РТЦК та СП.

За результатами проведених обшуків слідчими національної поліції було вилучено грошові кошти, документи та мобільні телефони.

Обшуки були проведені як невідкладні слідчі дії, без ухвали слідчого судді.

За словами самого затриманого, який має статус адвоката, у вилучених мобільних телефонах міститься адвокатська таємниця, що є порушенням слідчих дій.

За результатами слідчих дій було подано відповідні звіти.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/qxikxr>

...Це була та сама ситуація, коли обшук проводять не з метою досудового розслідування, а з метою налякати, натиснути...

12 листопада член Комітету **Пеліхос Євген** виїжджав на обшук за місцем проживання адвоката.

Він зазначив, що це була та сама ситуація, коли обшук проводять не з метою досудового розслідування, а з метою налякати, натиснути на народного депутата. Не втручаючись у політику, хочеться відзначити: окрім того, що обшук проводився за ухвалою від 11 листопада, сповіщення до комітету прийшло лише тільки вранці 12 числа. Ставлення СБУ до адвокатури дедалі цинічніше, словами оперативників "поки ще якась адвокатура є", але ми їм сильно заважаємо жити і працювати. Найгірше в цій історії з юридичного погляду те, що в ухвалі на обшук жодного фактажу щодо адвоката, у якого відбувався обшук, немає. Просто він працює з поганим депутатом, а він нехороша людина, тому прийшли до його помічника.

В ухвалі йдеться про те, що слідчим проводиться досудове розслідування у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 109, ч. 1 ст. 110, ч. 5 ст. 111, ч. 5 ст. 111. 110, ч. 5 ст. 111-1, ч. 7 ст. 111-1, ч.1 ст. 161, ч.1 ст. 338, ч.3 ст. 436-2, ч.2 ст. 436-2 КК України. Тобто, обіймаючи посаду помічника народного депутата, виправдовує, визнає правомірною, заперечує збройну агресію рф проти України, глорифікує її учасників.

Щоб вилучити техніку, треба виявити на цій техніці хоч якісь докази (фрази, документи тощо), які говорять про те, що це має відношення до цієї справи. Нічого такого ними виявлено не було. Жодних ключових слів і фраз із фабули в ухвалі немає. Я поставив запитання, як будете шукати? Відповідь була – нам все зрозуміло.

6. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

Виходить, у рішенні суду немає жодного слова про те, у чому ж, власне, був злочин, а СБУ каже, що їм усе зрозуміло, як шукати ключові слова, що належать до цієї справи. Це вражає. Ми дійшли до того, що обшук використовується просто як спосіб залякування. Це, звісно, історія не нова, але все ж таки. Дуже неприємна тенденція. Усю техніку забрали, на місці її ніхто навіть не вивчав.

Звіт за результатами участі у слідчих діях надано до Комітету. Обшук був проведений на підставі ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва. Під час обшуку було порушено п. 4, ч. 1 ст. 23, Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Було вилучено ноутбук, мобільні телефони.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/yrdnxe>.

"Днем обшуків", жартує член Комітету **Богдан Кушнір**, раніше, за традицією, була п'ятниця, але цього разу обшуки припали на вівторок.

10 грудня на гарячу лінію Комітету надійшла інформація про проведення обшуків в адвокатів за двома адресами.

Перша адреса

Обшуки проводили представники ДБР. На місці проведення слідчих дій виявилися місця роботи адвокатів. Після прибуття адвокатів та проведення роз'яснювальних бесід із представниками ДБР було досягнуто згоди, що місця роботи адвокатів обшукуватися не будуть. Адвокатська таємниця залишилася непорушною!

Друга адреса

Тут працювали представники Нацполу, і ситуація була значно цікавішою. Щоб "легалізувати" свої незаконні дії, один з оперативників вирішив здерти інформаційну наліпку про адвокатську таємницю з комп'ютера-моноблока. Ці дії були зафіксовані й знайшли своє відображення у зауваженнях до протоколу обшуку.

Захист прав адвокатів – рух, що об'єднує!

Коли професійні права адвокатів під загрозою, ми стаємо єдиною силою, яка захищає не лише саму професію, але й принципи правової держави. Разом ми будуємо суспільство, де повага до закону та адвокатської таємниці є непорушними цінностями.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/nwscep>

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

